



กระบวนการอยู่ปริวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษา
วัดป่าวิสุทธีมัคคาราม ตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี

THE PROCESS OF *PARIVĀSAKAMMA* ACCORDING TO THE TRADITION OF MONKS IN THE
NORTHEAST REGION: A CASE STUDY OF WAT PA WISUTTIMAKKARAM, BAN PHUE
SUBDISTRICT, BAN PHUE DISTRICT, UDON THANI PROVINCE

แม่ชีธัญชนก ปราบพาล

พระศักดิ์ธัช ส่วโร, เกียรติศักดิ์ ฟองคำ

Mae Chee Thanchanok Prappal

Phra Sakditat Sangwaro, Kriangsak Fongkham

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phree Campus

สยาม ราชวัฒนะ

Sayam Ratchawat

Chiang Mai University

Email : prabppanisa636@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษากระบวนการเข้าอยู่ปริวาสกรรมในพระพุทธานุศาสตร์ 2) เพื่อศึกษากระบวนการอยู่ปริวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าวิสุทธีมัคคารามตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี 3) เพื่อวิเคราะห์กระบวนการอยู่ปริวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าวิสุทธีมัคคารามตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพใช้การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยจำนวน 18 รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า

1. การอยู่ปริวาสกรรมในพระพุทธานุศาสตร์ คือ การประพฤติวิญญานวิธี หมายถึง ระเบียบปฏิบัติสำหรับพระภิกษุที่ต้องอาบัติสังฆาทิเสสข้อใดข้อหนึ่ง หรือทั้ง 13 ข้อ แล้วปกปิดไว้ ทั้งที่เกิดโดยความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ และอาจรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม จึงต้องประพฤติวิญญานวิธี เพื่อเป็นการลงโทษตัวเองให้ครบเท่ากับจำนวนที่ปกปิดอาบัติไว้ โดยพระภิกษุที่ต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วเข้าไปหาตั้งแต่ 4 รูปขึ้นไป เพื่อแจ้งให้ทราบ ว่า ตนติดอาบัติสังฆาทิเสส ซึ่งกระบวนการอยู่ปริวาสกรรมตามพุทธานุศาสตร์ มี 4 ประเภท คือ 1) อธิปัตถิฉนฺนปริวาส 2) ปฏิฉนฺนปริวาส 3) สโมธานปริวาส 4) สุทนต์ปริวาส



2. กระบวนการอยู่ปริวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นกิจกรรมทำความดีตามความเชื่อศรัทธาในพุทธศาสนาของชาวไทยอีสาน เป็นงานบุญประเพณีหนึ่งในประเพณีฮีตสิบสอง หรือนิยมเรียกว่าบุญเข้ากรรม นิยมจัดงานในเดือนอ้าย เดือนเจียงของทุกปี เพื่อให้พระภิกษุที่ต้องอาบัติสังฆาทิเสสได้ปฏิบัติวัฏฐานวิธิ ซึ่งเป็นระเบียบอันเป็นเครื่องออกจากอาบัติ พระภิกษุต้องอาบัติสังฆาทิเสสต้องประพฤติมานัต 6 คีน ให้ภิกษุผู้ต้องอาบัติหมวดสังฆาทิเสสที่จะเข้าอยู่ปริวาสกรรมได้ชำระความมัวหมองของศีลให้แก่ตนเอง โดยต้องไปขอปริวาสจากสงฆ์ สงฆ์อนุญาตแล้ว เมื่อได้ประพฤติมานัตครบ 6 คีนแล้วจะขออภัยจากสงฆ์อีก เมื่อสงฆ์ให้อภัยแล้วภิกษุรูปนั้นจึงจะได้ชื่อว่า “เป็นผู้มีศีลบริสุทธิ์”

3. ผลการวิเคราะห์กระบวนการอยู่ปริวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าวิสุทฺธิมรรคaram ตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จากการศึกษากระบวนการพบว่า (1) ด้านรูปแบบการจัดปริวาสกรรม เป็นแบบประเพณี ฮีต สิบสอง ของชาวไทยอีสาน มีคฤหัสถ์มารักษาศีล ปฏิบัติธรรม และฟังพระธรรมด้วยความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา โดยคฤหัสถ์เหล่านี้มุ่งหวังอบรมตน (2) ด้านสถานที่วัดป่าวิสุทฺธิมรรคaram เป็นพื้นที่ป่าโปร่ง มีอาคารสถานที่เหมาะสมกับการจัดปริวาสกรรม เจียบสงบไม่ค่อมมีคนพลุกพล่าน ตามหลักสัปปายะ 4 (3) ด้านบุคคลพระกรรมวาจาจารย์ ต้องเป็นผู้มีทุศีล ไม่ต้องอาบัติหนัก อาบัติรอง ต้องสวดให้ชดถ้อยชดคำ ไม่ขาดตกบกพร่อง (4) ด้านพระสงฆ์ผู้เข้าปริวาสกรรม ต้องเป็นผู้ต้องอาบัติสังฆาทิเสสข้อใดข้อหนึ่งหรือทั้ง 13 ข้อ ต้องอยู่ปริวาสกรรม ดังนี้ อาบัติ คือ โทษที่เกิดเพราะความละเมิดพุทธบัญญัติ และเมื่อภิกษุมีความสอดคล้องกันตามพระวินัยที่พระภิกษุที่ต้องอาบัติสังฆาทิเสสจะต้องอยู่กรรมตามจำนวนวันที่ปกปิดไว้จึงจะออกจากอาบัติได้ (5) ด้านขั้นตอนการอยู่ปริวาสกรรม มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ให้ภิกษุที่รู้ว่าตนเองต้องอาบัติขอเข้าอยู่ปริวาสกรรมจากสงฆ์แล้วประพฤติวัตรต่าง ๆ เป็นการทำโทษตนเองเท่ากับจำนวนวันที่ปกปิดความผิดนั้น ๆ ไว้ ขั้นที่ 2 ขอมานัตจากสงฆ์ แล้วประพฤติมานัต 6 คีน ขั้นที่ 3 เมื่อประพฤติมานัตครบ 6 คีน แล้วขออภัยจากสงฆ์ เมื่อสงฆ์ให้อภัยแล้วถือว่าได้กลับเป็นภิกษุผู้มีศีลบริสุทธิ์ ดังนั้น กระบวนการอยู่ปริวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาวัดป่าวิสุทฺธิมรรคaram ตำบลบ้านผือ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี มีความสอดคล้องกับหลักพระวินัยในพุทธศาสนา

คำสำคัญ : ปริวาสกรรม, วัดป่าวิสุทฺธิมรรคaram

Abstract

The thesis entitled “The Process of *Parivāsakamma* According to the Tradition of Monks in the Northeast Region: A Case Study of Wat Pa Wisuttimakkaram, Ban Phue Subdistrict, Ban Phue District, Udon Thani Province” consisted of the following objectives: 1) to study the process of *parivāsakamma* in Buddhism; 2) to study the process of *parivāsakamma* according to the tradition of monks in Northeast region on a case study of Wat Pa Wisuttimakkaram, Ban



Phue subdistrict, Ban Phue district, Udon Thani province; and 3) to analyze the process of *parivāśakamma* according to the tradition of monks in Northeast region on a case study of Wat Pa Wisuttimakkaram, Ban Phue subdistrict, Ban Phue district, Udon Thani province. The study applied a qualitative research method by collecting data from documents, research works, and interviews with a sample group comprising 18 persons of those who were related to the research. The results of the research are as follows:

1) *Parivāśakamma* (probation period) in Buddhism refers to the *vuṭṭhānavidhī* practice which means the regulations that monks have to follow in the case that they commit *saṅghādisesa āpatti* (offence entailing a formal meeting of the Order), whether just 1 or all 13 offences, and try to conceal it whether intentionally or unintentionally, mindfully or unmindfully. The *vuṭṭhānavidhī* practice is a penalty given to the offending monk for a number of days equal to those for which the offence was concealed. The offending monk will confess to the Sangha, represented by a group of at least 4 monks, who will assign the required penalty. There are 4 types for the process of *parivāśakamma* according to Buddhism: 1) *appaṭṭicanna parivāśa* (penalty for unconcealed offences); 2) *paṭṭicanna parivāśa* (penalty for concealed offences); 3) *samodhāna parivāśa* (penalty for combined offences); and 4) *suddhanta parivāśa* (penalty for different-combined offences).

2) The process of *parivāśakamma* according to the tradition of monks in Northeast region is an activity of doing good deeds based on the belief in Buddhism of Thai northeastern people. It is the Heet Sibsong Tradition (twelvemonths tradition) or Boon Khao Kam which is held on the 1st lunar month in order for monk who commits *saṅghādisesa āpatti* to practice *vuṭṭhānavidhī* for self-purification. The offending monk must also follow the *mānatta*, another penalty period of six nights similar to *parivāśa* but even more stringent in its requirements. After he successfully completes the six nights of *mānatta*, the monk must appear before a Sangha who will perform *abbhāna*, the Vinaya act that restores the monk to his former status as a regular monk.

3) The results from analyzing the process of *parivāśakamma* according to the tradition of monks in Northeast region on a case study of Wat Pa Wisuttimakkaram, Ban Phue subdistrict, Ban Phue district, Udon Thani province, they are found as follows: (1) On the style of *parivāśakamma*, it is found to be *the Heet Sibsong Tradition (twelvemonths tradition)* as there are lay people who have faith and devotion to Buddhism in which they observe the



precepts, practice the Dhamma and meditation, and listen to the Dhamma. These lay people train themselves for 4 months to understand the *parivāśakamma* laid down by the Buddha especially for lay people who were devoted to Buddhism – this is called *thitiya parivāśakamma*; (2) On the venue of Wat Pa Wisuttimakkaram, it is of sparse forest area with suitable buildings for *parivāśakamma*. It is serene and not crowded according to *sappāya* (the 7 things favorable to mental development); (3) On *kammavācāriya* (announcing teacher), he must follow all the precepts, not commit whether grave or light offence. He must lead the words of an act clearly and without missing any word; (4) On monk who enters the *parivāśakamma*, he must commit 1 or all 13 offences in which he is assigned a penalty for a number of days equal to those for which the offence was concealed; and (5) On the steps of undergoing the *parivāśakamma*, there consists 3 steps: 1) the offending monk asks for undergoing *parivāśa* from the Sangha where he will be assigned a penalty for a number of days equal to those for which the offence was concealed, 2) the Sangha assigns *mānatta* for six nights, 3) after successfully completes the six nights of *mānatta*, the monk must appear before a Sangha who will perform *abbhāna* so that he can restore to his former status as a regular monk. Therefore, the steps of undergoing the *parivāśakamma* according to the tradition of monks in Northeast region on a case study of Wat Pa Wisuttimakkaram, Ban Phue subdistrict, Ban Phue district, Udon Thani province are consistent with the Vinaya act in Buddhism.

Keywords : *parivāśakamma*, Wat Pa Wisuttimakkaram

บทนำ

การประพฤติปฏิบัติธรรมตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เป็นไปเพื่อความหลุดพ้นจากกองทุกข์เพื่อความบริสุทธิ์ของเหล่าสัตว์ เพื่อล่วงโสกะและปริเทวะ เพื่อดับทุกข์และโทมนัส เพื่อทำนิพพานให้แจ้ง โดยมีสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา พระองค์ทรงหลุดพ้นจากกิเลสทั้งปวงโดยสิ้นเชิงด้วยวิธีปฏิบัติสมณะและวิปัสสนา (ม.ม. (ไทย) 13/198/235, ที.ม. (ไทย) 10/352/369) ด้วยการอบรมจิตและพัฒนาปัญญา (อง.ฉก. (ไทย) 22/63/571) เป็นวิธีการที่พระพุทธองค์ทรงค้นพบด้วยพระองค์เอง ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญของพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าทรงมีพระปัญญาปรีชาฉลาดรอบรู้ในสิ่งที่ควรรู้ควรเห็นทั้งคุณและโทษประโยชน์และไม่ใช้ประโยชน์ ทรงละสิ่งที่เป็นโทษ คือ อาสวะกิเลสเครื่องเศร้าหมองได้หมดสิ้น การเจริญวิปัสสนาภาวนาเพื่อความรู้แจ้งเห็นจริง จะตัดกระแสแห่งกิเลสได้อย่างเด็ดขาดสิ้นเชิง กำจัด



สาเหตุที่ก่อให้เกิดการถือกำเนิดในภพใหม่ (ที.ม. (ไทย) 10/155/99) ต้องสำรวมอินทรีย์ทั้ง 6 (ม.อุ. (ไทย) 14/453/504) เพื่อนำพาตนไปสู่ทางแห่งความพ้นทุกข์ คือ ดับกิเลสและเห็นแจ้งพระนิพพานในที่สุด

พระพุทธองค์ทรงล่วงรู้ความเป็นจริงของสรรพสัตว์และความจริงอันแท้ของมนุษย์ว่า การประพฤติดนให้ถูกต้องครบตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธองค์นั้นว่ายากแล้ว การได้บรรพชา อุปสมบท เข้ามาในพระพุทธศาสนาจะต้องประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักพระวินัยนั้นยากยิ่งกว่า จึงทรงได้ตรัสสั่งสอนมนุษย์ทั้งหลายให้รู้ถึงคุณค่าของมนุษย์ว่า การเกิดมาเป็นมนุษย์มีชีวิตอยู่จนได้บรรพชา อุปสมบทแล้วก็ต้องตั้งใจปฏิบัติตามพระธรรมวินัย อีกทั้งยังทรงแสดงให้เห็นถึงโทษแห่งการบรรพชา อุปสมบท ที่ย่อหย่อนประพฤติน่าประพฤติน่าไม่ชอบ ก็จะเป็นบาปติดตัวตามตนไปสนองให้เกิดความทุกข์เดือดร้อนแก่ตนสืบต่อไปตลอดกาลนาน และทรงบัญญัติสิกขาบทด้วยทรงเห็นอำนาจประโยชน์หลายประการ (วิ.มหา.อ. (ไทย) 1/234/249-250) โดยเฉพาะเรื่องอาบัติ

อาบัติมี 7 ประเภท คือ 1) โทษอย่างหนัก คือ ปาราชิก ภิกษุต้องแล้วขาดจากความเป็นภิกษุ เป็นอเตจิกฉา (แก้ไขไม่ได้) 2) โทษอย่างกลาง คือ สังฆาทิเสส ยังผู้ต้องเข้าแล้วต้องอยู่กรรมจึงจะพ้นได้ เป็นครุกาบัติ (วิ.มหา.อ. (ไทย) 2/261/19) เป็นสเทจิกฉา (แก้ไขหรือเยียวยาได้) 3) อาบัติทั่วไปมี 5 ประเภท คือ ฤตถัจฉัย ปาจิตตีย์ ปาฏิเทสนียะ ทุกกฏ และทูปภาสิตเป็นอาบัติเบา “ลหุกาบัติ”^๑ ภิกษุต้องเข้าแล้วต้องแสดงต่อหน้าสงฆ์ หรือคณะ หรือภิกษุรูปใดรูปหนึ่งจึงจะพ้นได้

การเข้าอยู่ปริวาสกรรมเป็นส่วนหนึ่งในสิกขาบทของพระวินัย ที่กล่าวถึงข้อประพฤติปฏิบัติสำหรับพระภิกษุที่ก้าวล่วงหรือละเมิดสิกขาบทใดสิกขาบทหนึ่งในสังฆาทิเสสทั้ง 13 สิกขาบท การเข้าอยู่ปริวาสกรรมในสมัยพุทธกาลมีขึ้นหลังจากที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติอาบัติสังฆาทิเสสแก่ภิกษุแล้วภิกษุทั้งหลายในสมัยพุทธกาลต้องอาบัติสังฆาทิเสสในสิกขาบทต่าง ๆ และมีการเข้าอยู่ปริวาสกรรมในสำนักสงฆ์มากขึ้นแต่ก็ยังประพฤติน่าไม่เหมาะสมโดยประการต่าง ๆ พระพุทธเจ้าจึงทรงบัญญัติปริวาสสิกขาบท 94 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 8 หมวด สำหรับให้ภิกษุผู้อยู่ปริวาสกรรมได้ประพฤติกการประพฤติวัตรตลอดเวลาสร้างความลำบากให้แก่ภิกษุผู้อยู่ปริวาสกรรม เป็นอย่างมาก พระพุทธองค์ยังได้ทรงบัญญัติข้อปฏิบัติเพิ่มเติมอีกเช่น การเก็บวัตร การสมาทานวัตร เป็นต้น

ความสำคัญของปัญหา การอยู่ปริวาสกรรมของพระภิกษุวัดป่าวิสุทธีมัคคาราม ตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี เป็นการอยู่ปริวาสกรรมตามประเพณี ฮีต 12 ของชาวอีสานเป็นเรื่องของความเชื่อศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาซึ่งประชาชนชาวพุทธได้โอกาสประพฤติธรรม การเข้าปริวาสกรรมตามประเพณีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง การประพฤติกฎฐานะวิธีตามพุทธบัญญัติของพระพุทธเจ้า แต่ปัจจุบันมีบุคคลบางกลุ่มแปรความเข้าใจการอยู่ปริวาสกรรมของพระภิกษุแปรไปจากเดิม คือ มีการเชิญชวนผู้คนมากมายมาทำบุญบางแห่งมุ่งหวังผลประโยชน์ด้านปัจจัยในการบำรุงวัดหรือสำนักสงฆ์ที่ใช้เป็นสถานที่จัดปริวาสกรรม โดยมักอ้างว่าเป็นบุญมากกว่าปกติเพราะเข้าใจว่า พระที่มาร่วมพิธีมีความบริสุทธิ์ และศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งไม่ได้เข้าใจกระบวนการอยู่ปริวาสกรรมของพระภิกษุตามพุทธบัญญัติให้ถูกต้อง ทำให้มีหลายสำนักจัดงานปริวาสกรรมขึ้นเพื่อประโยชน์บางประการ เพื่อนำปัจจัยที่ได้จากการดำเนินงาน การร่วมทำบุญไปใช้ในด้านต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม ที่สำคัญ คือ มีการติดต่อกับกลุ่มคนให้ออกตระเวนหาวัดที่มีสถานที่เหมาะกับการเข้า



ปรีวาสกรรม มีการตกลงกับเจ้าอาวาสเพื่อขอเช่าสถานที่ เมื่อตกลงกันได้เรียบร้อยก็ดำเนินการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้พระภิกษุ ประชาชนมาร่วมงาน โดยยกลักษณะเด่นต่าง ๆ เช่น การเดินทางสะดวก ห้องน้ำสะอาด บรรยายภาคเจียบสงบ และถวายค่าพาหนะ เป็นต้น (พระมหาไพฑูล อตถวิโส (วงศ์อำมาตย์), 2545: 4)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการอยู่ปรีวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าสุทธิมัคคาราม ตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการเข้าอยู่ปรีวาสกรรมของพระภิกษุที่ถูกต้องตามหลักของพระพุทธศาสนาและเชื่อมโยงการปรีวาสกรรมตามประเพณี “ฮีต 12” ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “กระบวนการอยู่ปรีวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าสุทธิมัคคาราม ตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี” สำหรับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอในบทความนี้มี 3 ข้อ คือ

1. เพื่อศึกษากระบวนการเข้าอยู่ปรีวาสกรรมในพระพุทธศาสนา
2. เพื่อศึกษากระบวนการอยู่ปรีวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าสุทธิมัคคารามตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการอยู่ปรีวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าสุทธิมัคคารามตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงเอกสาร และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากประชากรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 18 รูป/คน

2. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยกำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 18 รูป/คน โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ครั้งนี้ได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอยู่ปรีวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าสุทธิมัคคารามตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Selection) (พระครูสังฆรักษ์ เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, 2558: 166) อันเป็นการเลือกตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพิจารณาเลือกตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่รับจากกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพดังกล่าวมาดำเนินการประมวลผลข้อมูล อันนำไปสู่ข้อค้นพบต่อไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย



การวิจัยเรื่อง “กระบวนการอยู่ปริวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าวิสุทธีมคคารามตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี” ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัย โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview Form) โดยมีขั้นตอนการสร้าง และการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

(1) ศึกษาหลักการและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการอยู่ปริวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าวิสุทธีมคคารามตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี จากพระไตรปิฎก อรรถกถา เอกสารตำราบทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

(2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

(3) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(4) สร้างเครื่องมือ

(5) นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ และนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข

(6) ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข

(7) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “กระบวนการอยู่ปริวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าวิสุทธีมคคารามตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และทำการบันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึก มีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. รวบรวมเอกสารจากเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความงานวิจัย เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอยู่ปริวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าวิสุทธีมคคารามตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี

2. ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ และขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าอยู่ปริวาสกรรมพระภิกษุวัดป่าวิสุทธีมคคาราม ตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานีหลังจากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Selection) ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการอยู่ปริวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าวิสุทธีมคคารามตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 18 รูป/คน ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และทำการบันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึก



5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง “กระบวนการอยู่ปริวาสกรรมตามประเพณีของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าวิสุทธีมคคารามตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี” มีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

(1) วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารตำราบทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย แล้วจึงนำเสนอผลการวิจัยเป็นเชิงพรรณนา

(2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์

(3) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) พร้อมทั้งนำเสนอโดยวิธีการพรรณนาอ้างอิงคำพูดของบุคคล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ได้ค้นพบประเด็นที่ต่อบัณฑิตผู้ประสงค์ดังนี้

ปริวาสกรรมในพระพุทธศาสนา หมายถึง การอยู่ชดใช้ หรือการอยู่ประพฤติตามกฎที่ตั้งไว้ เป็นทั้งบทลงโทษแก่ผู้ที่ได้เข้ามาบวชเป็นภิกษุในพระพุทธศาสนา แต่ต่อมาไปต้องอาบัติสังฆาทิเสส เมื่อต้องการจะเปลี่ยนตนจากโทษนั้นจึงควรอยู่ปริวาสกรรม นอกจากนั้นการอยู่ปริวาสกรรมยังถือเป็นบททดสอบความตั้งใจจริงของบุคคลที่เข้ามาบวชเป็นภิกษุในพระพุทธศาสนา การวางระเบียบปฏิบัติ และวิธีการออกจากอาบัติที่ประสงค์จะบริสุทธิ์จากอาบัตินั้น จะต้องประพฤติให้ครบตามจำนวนวันที่ปิดอาบัติไว้ ซึ่งปรับอาบัติตามจำนวนอาบัติและเวลาที่ละเมิดไว้ และภิกษุผู้ล่วงละเมิดพุทธบัญญัติ แล้วต้องอาบัติ 2 ประการ หากไม่ชำระโทษทางพุทธบัญญัติ คือ 1) ครุกาบัติ แปลว่า อาบัตินัก ได้แก่ อาบัติที่ภิกษุหรือภิกษุณีล่วงละเมิดสิกขาบทที่ร้ายแรง มี 2 กอง คือ ปาราชิก และสังฆาทิเสส วิธีการออกจากอาบัติปาราชิก ภิกษุต้องประพฤติวัตร คือ ฐานานวรี แปลว่า เป็นวิธีออกจากอาบัติด้วยการประพฤติวัตร 2) ลหุกาบัติ แปลว่า อาบัติเบา (ลหุ+อาบัติ) ได้แก่ อาบัติที่ภิกษุหรือภิกษุณีล่วงละเมิดสิกขาบทที่มีโทษเพียงเล็กน้อย มี 5 กอง คือ ฤตัจฉัย ปาจิตตีย์ ปาฏิเทสนียะ ทุกกฎ และทุพภาสิต วิธีการออกจากอาบัติเบา เทศนาวิธี แปลว่า วิธีการออกจากอาบัติด้วยการแสดง อาบัติที่พอจะเยียวยารักษาให้พ้นจากอาบัติได้ ภิกษุเมื่อต้องอาบัติสังฆาทิเสส ข้อใดข้อหนึ่ง หรือทั้ง 13 ข้อ ภิกษุนั้นต้องอยู่กรรม (ปริวาสกรรม) จึงจะพ้น การอยู่ปริวาสกรรมนั้น หากแต่เป็นพุทธประสงค์ที่ทรงให้จัดกันเอง เพราะสังฆาทิเสสนั้น หมายความว่า พระภิกษุต้องอาบัติสังฆาทิเสสแล้วต้องเข้าไปหา ตั้งแต่ 4 รูปขึ้นไป เพื่อแจ้งให้ทราบ ว่า ตนติดอาบัติสังฆาทิเสส จำนวนเท่านี้หรือจำได้ก็ดี จำไม่ได้ก็ดี ตามที่ตนได้ติดอาบัติ

กระบวนการเข้ากรรมของพระภิกษุสงฆ์วัดป่าวิสุทธีมคคาราม ตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี จัดตามประเพณีบุญเข้ากรรม อันเป็นหนึ่งในฮีตสิบสอง คือ บุญเดือนอ้ายหรือเดือนเจียงที่พุทธศาสนิกชนชาวอีสานให้ความสำคัญ โดยมางานบุญในเดือนนี้มักจะเป็นพิธีกรรมทางสงฆ์เสียมากกว่า เพราะเป็นช่วงที่พระสงฆ์จะมีการเข้ากรรมหรืออยู่ปริวาสกรรมเพื่อออกจากอาบัติสังฆาทิเสส กระบวนการเข้าอยู่ปริวาสกรรมของพระภิกษุวัดป่าวิสุทธีมคคาราม เป็นการทำให้พระภิกษุที่ต้องอาบัติที่สังฆาทิเสส ทำ



พิธีฐานพิธีซึ่งเป็นระเบียบอันเป็นเครื่องออกจากอาบัติ อันเป็นพิธีกรรมที่ทำให้จิตใจไม่หมองมัว หรืออีกนัยหนึ่งก็เพื่อระลึกถึงการกระทำอันเป็นบาปที่ทำมาตลอดเข้าพรรษา ผู้คนมีความเชื่อกันว่าในยามที่พระสงฆ์เข้ากรรมถือนเป็นช่วงที่เคร่งวินัยและบริสุทธิ์มากที่สุด การเข้ากรรมของพระสงฆ์ก็เปรียบได้กับการอยู่กรรมของแม่ลูกอ่อนหรือหญิงที่เพิ่งจะคลอดลูกใหม่ที่จะต้องอยู่กรรม ปฏิบัติตัวให้เหมาะสมคือจะต้องรู้จัก คະลำ(ระวัง ,สำรวม) ทั้งเรื่องการฉันท์และกิจวัตร ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความปลอดภัยทั้งแม่และลูก ด้วยเหตุผลนี้จึงเชื่อกันว่ามีมงคลชีวิตอย่างมากที่ได้ทำบุญ เมื่อถึงเวลาจัดงานประเพณีบุญเข้ากรรมของพระภิกษุวัดป่าวิสุทธิมคคาราม ตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี ชาวบ้านจะเริ่มจัดเตรียมสถานที่เครื่องอุปโภคบริโภคให้เรียบร้อย เพื่อภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาทิเสสข้อใดข้อหนึ่งแล้วปกปิดไว้จะต้องอยู่ปริวาส (การอยู่ค้างคืน) และต้องประพฤติวัตร (การปฏิบัติการจำศีล) ต่าง ๆ เช่น งดให้สิทธิบางอย่าง ลดฐานะตนเอง ประจานตนเองเพื่อเป็นการลงโทษตนเอง งดใช้ให้ครบจำนวนวันที่ปกปิดอาบัตินั้น ๆ ครั้นได้ประพฤติวัตรต่าง ๆ ครบจำนวนวันแล้ว เมื่อจะปลดเปลื้องตนจากอาบัติสังฆาทิเสสต้องไปหา “สงฆ์จตุรกร” (คือ ภิกษุ 4 รูป ขึ้นไป) เพื่อจะขอ “มานัต” โดยต้องห่มผ้าเฉียงบ่าข้างหนึ่ง กรานภิกษุที่แก่พรรษาแล้วนั่งกระหย่ง ประนมมือกล่าวคำขอ มานัตตามอาบัติที่ต้องโทษ และมีภิกษุอีกรูปหนึ่งสวดประกาศให้มานัต แล้วภิกษุต้องอาบัติสังฆาทิเสส ต้องประพฤติมานัตอีก 6 คีน ให้ภิกษุผู้ต้องอาบัติหวมดสังฆาทิเสสที่จะเข้าอยู่ปริวาสกรรมเพื่อชำระความมัวหมองของศีลให้แก่ตนเอง โดยต้องไปขอปริวาสจากสงฆ์อนุญาตแล้ว จึงมาจัดสถานที่ที่จะเข้าอยู่ปริวาสกรรม ซึ่งส่วนมากมักปลูกเป็นกระท่อมเล็ก ๆ ตกแต่งบริเวณสถานที่ให้สะอาด หาน้ำกินใช้ใส่ตุ่มหรือโอ่งไว้ให้เพียงพอกับการใช้ของตนเอง โดยปกติวัตรที่เหมาะสมในการเข้าอยู่ปริวาสกรรมนั้นต้องเป็นวัดที่สงบเงียบ ไม่มีภิกษุสัญจรผ่านไปมาและผู้ตนไม่พลุกพล่านเป็นวัดที่มีภิกษุ อาศัยอยู่จำนวนไม่มากนักครั้งได้ประพฤติมานัตครบ 6 คีนแล้วจะขอ “อัพทาน” จากสงฆ์อีก (คำว่า “อัพทาน” แปลว่า การเรียกเข้าหรือการรับกลับเข้าหมู่) เมื่อสงฆ์ให้ “อัพทาน” แล้วภิกษุรูปนั้นจึงจะได้ชื่อว่า “เป็นผู้มีศีลบริสุทธิ์” ดังนั้นการเข้าอยู่ปริวาสกรรมพอสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- 1) ภิกษุผู้ต้องอาบัติหวมดสังฆาทิเสสเท่านั้นจึงต้องเข้าอยู่ปริวาสกรรม เพื่อชำระตนให้กลับเป็นผู้มีศีลบริสุทธิ์
- 2) ขั้นตอนการเข้าอยู่ปริวาสกรรมมี 3 ขั้นตอน ดังนี้
 - ขั้นตอนที่หนึ่ง - ให้ภิกษุที่รู้ว่าตนเองต้องอาบัติ ขอเข้าอยู่ปริวาสกรรมจากสงฆ์แล้วประพฤติวัตรต่าง ๆ เป็นการทำโทษตนเองเท่ากับจำนวนวันที่ปกปิดความผิดนั้น ๆ ไว้
 - ขั้นตอนที่สอง - ขอมานัตจากสงฆ์ แล้วประประพฤตินัต 6 คีน
 - ขั้นตอนที่สาม - เมื่อประพฤติมานัตครบ 6 คีนแล้ว “ขออัพทาน” จากสงฆ์ เมื่อสงฆ์ให้อัพทานแล้วถือว่าได้กลับเป็นภิกษุผู้มีศีลบริสุทธิ์

กระบวนการอยู่ปริวาสกรรมของพระภิกษุวัดป่าวิสุทธิมคคาราม ตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ 1. ด้านรูปแบบกระบวนการเข้าอยู่ปริวาสกรรมของพระภิกษุวัดป่าวิสุทธิมคคาราม ตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี เป็นแบบอปฏิบัติจันนปริวาส เป็นการชำระศีลในส่วนที่เป็นศรูปกาบัตติที่พอแก้ไขได้ทำความบกพร่องของศีลให้มีความสมบูรณ์ขึ้น มีรูปแบบกิจกรรมการเข้าอยู่ปริวาสกรรม



เช่น การฟังธรรม การนั่งสมาธิ เดินจงกรม การบอแก้วตบ การเก็บแก้วตบ เป็นต้น มีความสอดคล้องกันกับทางพระพุทธศาสนาที่ภิกษุผู้อยู่ปริวาสกรรมยอมเป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของผู้ที่ยังไม่เลื่อมใส และเป็นการทำลายความเลื่อมใสของผู้ที่เลื่อมใสอยู่แล้ว การเข้าอยู่ปริวาสกรรมในพระพุทธศาสนามี 4 ประเภท คือ 1) อับปฏิฉนณปริวาส 2) ปฏิฉนณปริวาส 3) สโมธานปริวาส 4) สุทนต์ปริวาส 2. ด้านอาวาส วัดป่าวิสุทธิมคคารามเป็นพื้นที่ป่าโปร่ง มีการพัฒนาอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการจัดกิจปริวาสกรรมมากขึ้น เป็นสถานที่เงียบ ไม่ค่อยมีคนพลุกพล่านมากนัก เป็นสถานที่อันจำกัดไม่เปิดเผยต่อสาธารณชนโดยทั่วไป โดยก่อนถึงประเพณีการเข้าอยู่ปริวาสกรรม ชาวบ้านจะเริ่มจัดเตรียมสถานที่ ทำความสะอาดพื้นที่ สร้างกุฏิ หรือกระต๊อบชั่วคราว เพื่อให้พระสงฆ์อาศัยอยู่ในช่วงเข้ากรรม มีความสอดคล้องกันตามพระพุทธศาสนา หลักสัปายะ 4 ได้แก่ อาวาสสัปายะ อาหารสัปายะ บุคคลสัปายะ และธรรมสัปายะ อาวาสที่เหมาะสมกับการจัดปริวาสกรรม คือ อาวาสที่มีตั้งอยู่ห่างจากชุมชน 2 เลทชูปาต (ระยะที่เกิดจากการขวางก้อนดินขนาดเหมาะสมมือของคนหนุ่ม) และควรอยู่ในอาวาสที่มีภิกษุไม่มากเกินไป และไม่ใช่อาวาสที่มีภิกษุเข้าออก ไปมาบ่อย ๆ ซึ่งยากแก่การที่จะบอแก้วตบได้ทั่วถึง ควรอยู่ในอาวาสที่มีปกติตบภิกษุอย่างน้อย 1 รูป มาณต์ ควรอยู่ในอาวาสที่มีปกติตบภิกษุครบองค์สงฆ์อย่างน้อย 4 รูป 3. ด้านพระกรรมวาจาจารย์ ต้องเป็นผู้ไม่ทุศีล ไม่ต้องอาบัติหนัก โดยพระกรรมวาจาจารย์ ต้องสวดให้ชัดถ้อยชัดคำ ไม่ขาดตกบกพร่อง ไม่สวดเร็ว และเร็วจนเกินไป มีความสอดคล้องกัน คือ ต้องไม่อาบัติหนัก (ปาราชิก) หรืออาบัติรอง (สังฆาทิเสส) พระปกติตบจารย์ ที่เป็นพระพี่เลี้ยงสำหรับพระภิกษุผู้เข้าปริวาสกรรม ต้องมีคุณสมบัติ คือ จะต้องเป็นพระภิกษุที่ปกติ และต้องไม่อาบัติหนักเพราะเมื่อกรรมวาจาวิบัติก็ส่งผลให้สังฆกรรมวิบัติด้วย ภิกษุนั้นยอมติดอยู่ในสังฆกรรมและติดอยู่ในอาบัตินั้นด้วย 4. พระสงฆ์ผู้เข้ากรรมต้องอาบัติหมวดสังฆาทิเสสจึงต้องเข้าอยู่ปริวาสกรรม เพื่อชำระตนให้กลับเป็นผู้มีศีลบริสุทธิ์ พระภิกษุผู้สนใจในการปฏิบัติธรรม รวมไปถึงอุบาสก อุบาสิกาที่สนใจการปฏิบัติธรรม เพราะสิกขาของภิกษุ มี 3 อย่าง คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าภิกษุต้องอาบัติ คือ ทุศีลแล้วใจยอมเศร้าหมอง จึงมีกฎระเบียบวางไว้ดังนี้ อาบัติ คือ โทษที่เกิดเพราะความละเมิดพุทธบัญญัติ และเมื่อภิกษุต้องอาบัติสังฆาทิเสส ข้อใดข้อหนึ่ง หรือทั้ง 13 ข้อต้องอยู่กรรมจึงจะพ้นได้ มีความสอดคล้องกันตามพระวินัยที่พระภิกษุที่ต้องอาบัติสังฆาทิเสสจะต้องอยู่กรรมตามจำนวนวันที่ปกปิดไว้จึงจะออกจากอาบัติได้ 5. ขั้นตอนการอยู่ปริวาสกรรม มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ให้ภิกษุที่รู้ว่าตนเองต้องอาบัติ ขอเข้าอยู่ปริวาสกรรมจากสงฆ์แล้วประพตวิตรต่าง ๆ เป็นการทำโทษตนเองเท่ากับจำนวนวันที่ปกปิดความผิดนั้น ๆ ไว้ ขั้นที่ 2 ขอมานต์จากสงฆ์ แล้วประพตนิมิต 6 คิน ขั้นที่ 3 เมื่อประพตนิมิตครบ 6 คินแล้ว “ขออัพทาน” จากสงฆ์ เมื่อสงฆ์ให้อัพทานแล้วถือว่าได้กลับเป็นภิกษุผู้มีศีลบริสุทธิ์ มีความสอดคล้องกันตามหลักของพระพุทธศาสนา คือ การประพตนิมิตเมื่ออยู่ปริวาสครบกำหนดที่ปิดไว้แล้ว หรือไม่ได้ปิดไว้เลย ไม่ต้องอยู่ปริวาส คงประพตนิมิตทีเดียว การประพตนิมิตคือการถูกลงโทษลักษณะเดียวกับการอยู่ปริวาส แต่มีกำหนด 6 ราตรี ไม่ว่าจะปิดไว้ หรือไม่ปิดอาบัติสังฆาทิเสส จะต้องประพตนิมิต 6 ราตรีเหมือนกันหมดและต้องไม่ประพตนิมิตในอันพร่อง (คือ มีภิกษุปกติน้อยกว่า 4 รูป)



อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการวิจัยเรื่อง “กระบวนการอยู่ปริวาสกรรมของพระภิกษุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาวัดป่าวิสุทธีมคคารามตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี” มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้ ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเข้ากรรมของพระภิกษุสงฆ์วัดป่าวิสุทธีมคคารามตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี จัดตามประเพณีบุญเข้ากรรม อันเป็นหนึ่งในฮีตสิบสอง คือ บุญเดือนอ้ายหรือเดือนเจียงที่พุทธศาสนิกชนชาวอีสานให้ความสำคัญ โดยมางานบุญในเดือนนี้มักจะเป็นพิธีกรรมทางสงฆ์เสียมากกว่า เพราะเป็นช่วงที่พระสงฆ์จะมีการเข้ากรรมหรืออยู่ปริวาสกรรมเพื่อออกจากอาบัติสังฆาทิเสส กระบวนการเข้าอยู่ปริวาสกรรมของพระภิกษุวัดป่าวิสุทธีมคคาราม เป็นการทำให้พระภิกษุที่ต้องอาบัติที่สังฆาทิเสส ทำพิธีฐานพิธีซึ่งเป็นระเบียบอันเป็นเครื่องออกจากอาบัติ อันเป็นพิธีกรรมที่ทำให้จิตใจไม่หมองมัว มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูนิมิตธรรมโชติ (เหิน พันสนธิ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาการจัดปริวาสกรรมของวัดผานกเค้า ตำบลผานกเค้า อำเภอกู่กระดิง จังหวัดเลย” ผลการวิจัยพบว่า ปริวาสกรรมเป็นการชดเชยการอยู่ใช้ หรือ เรียกสามัญว่า “การอยู่กรรม (วุฏฐานวิธี)” คือ อยู่ให้ครบ กระบวนการ สิ้นสุดกรรมวิธีทุกขั้นตอนของการอยู่ปริวาส กรรมทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้อยู่ใช้กรรมหรือความผิดที่ได้ล่วงละเมิดพระวินัย หรือต้องอาบัติสังฆาทิเสส ซึ่งอาจจะล่วงละเมิดโดยความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจหรืออาจล่วงละเมิดโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม ให้พ้นมลทิน หมดจดบริสุทธินี้ไม่มีเหลือเครื่องเศร้าหมองอันจะเป็นอุปสรรคในการประพฤติปฏิบัติ (พระครูนิมิตธรรมโชติ (เหิน พันสนธิ), 2558: 98)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การจัดงานปริวาสกรรมตามประเพณีของวัดป่าวิสุทธีมคคาราม ตำบลบ้านฝ้อ อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี เป็นการจัดงานตามประเพณีบุญเข้ากรรมที่ควรอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของชาวอีสานไว้ และการประพฤติวัตรของพระภิกษุให้พ้นอาบัติสังฆาทิเสสโดยยึดหลักตามพระวินัยแต่ปัจจุบันนี้ “บุญเข้ากรรม” หรือการเข้าอยู่ปริวาสกรรมยังมีพระภิกษุบางวัดในภาคอีสานของไทย ประพฤติปฏิบัติไม่ถูกต้องตามจารีตประเพณีดั้งเดิม กล่าวคือ มีการประกาศเชิญชวนให้ผู้คนไปทำบุญกุศลมาก จึงทำให้คนทั่วไปเกิดความเข้าใจผิดโดยเข้าใจว่า พระสงฆ์ที่เข้าร่วมกรรมเหล่านั้น เป็นภิกษุผู้ทรงศีล และภิกษุที่เข้ากรรมนั้นแทนที่จะเกิดสำนึกตนเองถูกลงโทษเพราะต้องอาบัติสังฆาทิเสส กลับคิดว่าตนเองมีญาติโยมให้ความศรัทธามาก ญาติโยมจึงพากันหลังไหลมาทำบุญ จึงเป็นสิ่งที่พวกเราทุกคนควรทำความเข้าใจให้ถูกต้องว่า “การเข้าปริวาสกรรม” คือ การทำโทษพระภิกษุผู้ต้องอาบัติ “หมวดสังฆาทิเสส” ซึ่งเป็นอาบัติหนักรองจากปาราชิก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อการประพฤติวุฏฐานวิธีของพระภิกษุในพระพุทธศาสนา
2. ควรนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางสนับสนุนการประพฤติวุฏฐานวิธีของพระภิกษุในพระพุทธศาสนา



บรรณานุกรม

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูนิมิตธรรมโชติ (เหิน พันสนิท). (2558). “ศึกษาการจัดปริวาสกรรมของวัดผานกเค้า ตำบลผานกเค้า อำเภอกุระดิง จังหวัดเลย. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาไพฑูล อตถวิโส (วงศ์อำมาตย์). (2545). “การศึกษาเชิงวิเคราะห์การประพตัญญูฐานวิธีในคัมภีร์ พระพุทธศาสนาเถรวาท. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาวิจิตร ธีรญาโณ. (2556). การศึกษาการเข้าอยู่ปริวาสกรรมของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบัน. **บทความวิชาการพุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** คณะพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.